

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. c)

Istorie

Varianta 7

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La sud de Carpați, voievodul român Litovoi încearcă în 1277 să se emancipeze de sub suzeranitatea maghiară. Nu reușește. Tentativa este reluată de voievodul Basarab [...], care pune bazele unui stat cu reședința la Curtea de Argeș (vestigiiile palatului domnesc se mai văd și astăzi). Regele Carol Robert [...] al Ungariei [...] nu acceptă emanciparea statului lui Basarab, întrucât putea fi o barieră în calea expansiunii maghiare spre Dunăre și Balcani. În fruntea armatei sale, Carol Robert trece Carpații și pătrunde în Țara Românească. Ca urmare, Basarab, potrivit *Cronicii de la Viena* [...], îi oferă 7 000 de mărci de argint (circa 74 kg de aur), Banatul de Severin [...], în schimbul retragerii. Carol Robert nu acceptă. Dar, lipsită de posibilități de aprovizionare, armata maghiară e nevoită să se retragă. E momentul când Basarab o surprinde [...] la Posada [...]. Aici, între 9 și 12 noiembrie 1330, armata maghiară suferă o grea înfrângere, descrisă în *Cronica de la Viena* [...]. Această victorie asigură existența neatârnată a noului stat, Țara Românească [...].”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

B. „În Moldova [...] s-au purtat mai întâi lupte [...] împotriva tătarilor, pentru a-i îndepărta de granița Carpaților. Ungurii și românii au trecut munții, i-au învins pe tătari, iar regele Ungariei, mulțumit de serviciile unuia dintre voievozii din Maramureș, pe nume Dragoș, îl lasă stăpân peste un teritoriu în Moldova [...]. Dragoș este deci la început în fruntea a ceea ce se numea, în termeni feudali, o «marcă» a Regatului ungar la răsărit de Carpați. Întâmplarea face însă că la foarte puțini ani după această stabilire a lui Dragoș în Moldova, un voievod, tot din Maramureș, [...] voievodul Bogdan, se revoltă împotriva regelui Ungariei, trece în Moldova și îi alungă pe descendenții lui Dragoș. De-acum începe o nouă dinastie, a Bogdăneștilor – li s-a spus, în istoriografia modernă, Mușatini [...].”

Și iată, descendenții lui Bogdan devin adevărații întemeietori ai [...] Moldovei. Primul nucleu al noului stat a fost pe râul Moldova, de unde numele păstrat de țară, iar capitala la Baia. A doua capitală a fost la Suceava. Extinderea autorității voievodului asupra formațiunilor care existau mai înainte s-a făcut treptat, dar destul de repede, astfel că din anii 1390 domnul de la Suceava se intitula «stăpân până la mare» [...].”

(N. Djuvara, *O scurtă istorie ilustrată a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul medieval românesc precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Dragoș. **2 puncte**
3. Menționați câte un voievod aflat în conflict cu regele Ungariei, la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că voievodul își extinde autoritatea asupra teritoriului până la sfârșitul secolului al XIV-lea. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice din secolele al XV-lea – al XVI-lea, referitoare la spațiul românesc. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unei instituții centrale din spațiul românesc extracarpatic în secolul al XVIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În 1946-1947, comuniștii români au beneficiat de pe urma falsului pluralism al regimului Petru Groza. Ca rezultat al presiunilor occidentale, partidele istorice au fost reprezentate în guvern, pentru o scurtă perioadă de timp, la un nivel relativ minor. Atât liderul țărănist Iuliu Maniu, cât și liderul liberal Dinu Brătianu au înțeles că prietenii lor occidentali îi abandonau treptat. [...] Deși, în esență, comuniștii controlau guvernul, strategia lor era orientată spre controlul total al societății, iar simpla existență a partidelor politice tradiționale, așa-numite istorice, era un obstacol pe drumul lor spre puterea absolută. Partidele istorice reprezentau o formă de opoziție oficială față de comuniști și prin urmare ele trebuiau distruse. [...] Primul pas către instaurarea dictaturii proletarietului a fost făcut în iulie 1947, odată cu dizolvarea Partidului Național Țărănesc (PNȚ). Ultima lovitură dată opoziției a venit pe data de 30 decembrie 1947, când regele Mihai I a fost forțat să abdice [...].

În sfera economică, era vorba despre transformarea unei economii bazate pe piață, aflată în proprietate privată, într-o economie planificată de la centru, aflată în proprietatea statului. [...] Mișcarea decisivă a constituit-o *Legea din 11 iunie 1948*, care prevedea naționalizarea întreprinderilor industriale, a băncilor, a societăților de asigurare, a minelor și a societăților de transport și care, în viziunea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român (P.M.R.), urma să rezolve contradicția rezultată din faptul că, deși își asumase puterea politică, clasa muncitoare nu putea să controleze economia. [...]

Tendința conducătorilor comuniști români părea să fie aceea de a face din România spațiul afirmării culturii proletare. [...] Din punctul de vedere al partidului, poporul nu are nevoie de produsele artistice burgheze. Proza, poezia, teatrul, critica, istoria literară, științele au dreptul să ființeze numai cu condiția adoptării ideologiei comuniste, iar artei, în general, nu i se permite să existe în afara «cauzei generale a proletarietului».”

(CPADCR, *Raport final*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un lider politic precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați măsura legislativă și o caracteristică a acesteia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la cultură. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la viața politică din perioada 1946-1947, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia România participă la relațiile internaționale, în perioada stalinismului. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român modern, având în vedere:

- precizarea unui factor intern sau extern care a contribuit la întemeierea statului român modern, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea a două acțiuni din plan intern și a două acțiuni din plan extern prin care s-a consolidat statul român modern în ultimele patru decenii ale secolului al XIX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric prin care se urmărește realizarea României Mari, desfășurat în cadrul relațiilor internaționale;
- formularea unui punct de vedere referitor la democrația din România Mare și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.